

ЎЗШАҚЕҢЇЖАҚИҚАЙИ

РУЗНОМА 1928 ИИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИКА БОШЛАГАН

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

1991 йил 28 декабрь • шамба

№ 252 (10.248). Баҳоси 10 тиин.

29 декабрь - Узбекистон Республикаси Президенти сайлови ва референдуми куни

Сайловчилар билан учрашув

ХАЛҚ БАХТ-САОДАТИ, РЕСПУБЛИКАНИНГ

ГУЛЛАБ-ЯШНАШИУЧУН

Узбекистон Республикаси Президентлигига номзод И. А. Каримов 27 декабрь куни Тошкентда республика пойтахти меҳнат жамоатчиликнинг вакиллари билан учрашди.

Учрашувни халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг Раиси А. И. Фозилбеков очди.

Хозир биз жуда мураккаб даврни бoshимиздан кечирмоқдамиз, деди учрашувда сўзга чиқсан И. А. Каримов. Лекин фақат бугунги куни ўйлаб яшаш мумкин эмас, эртаги кунни кўзлаш, келажагимиз тагин ҳам яхшироқ бўлиши учун ҳамма ишни қилиш лозим. Шу муносабет билан Узбекистоннинг мустақиллиги алоҳида аҳамиятга эга бўлади. Мустақиллик республиканинг барча бойликларидан биринчи навбатда унинг худудида яшовчи одамларни турмуш даражасини яхшилаш учун фойдаланишига чинакам имконият беради. Бунда миллати ёки диний эътиқодидан қатъий на-

зар, шу ерда яшовчи ҳамма одамларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, халқ айланарини, уроф-одатларини, миллий маданиятини ривожлантириш зарур. Шу муносабет билан ўз касбига кўра ёшларни тарбиялаётган кишилар учун шарт-шароит яратиб беришнинг нақадар муҳимлиги таъкидланди.

И. А. Каримов олдинги иттифоқдо республикалар билан муносабатларни давром этириш ва ривожлантириш зарурлиги тўғрисида гапиро, мустақил давлатлар ҳамдустлиги олдинги иттифоқдан, ундағи марказнинг зўравонлигидан тубдан фарқ қилишини таъкидлadi. Эндиликда ҳар бир раҳбар фақат ўз республикаси халқининг иродасига амал қилиди, айни пайтда бошқа мустақил давлатлар билан биргаликда муҳим қарорлар қабул қилиш, йиллар давомида таркиб топган иқтисодий алоқаларни ривожлантириш ва мустақиллаштиришга яхшилаш учун фойдаланишига чинакам имконият беради. Бунда миллати ёки диний эътиқодидан қатъий на-

зар, шу ерда яшовчи ҳамма одамларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, халқ айланарини, уроф-одатларини, миллий маданиятини ривожлантириш зарур. Шу муносабет билан ўз касбига кўра ёшларни тарбиялаётган кишилар учун шарт-шароит яратиб беришнинг нақадар муҳимлиги таъкидланди.

Мустақиллик йўлида яккалишиб қолиш мумкин эмас, бошқа давлатлар билан муносабатларни жадал ривожлантириш зарур, деб таъкидланди нутқда. Шу муносабет билан Узбекистон ҳукумат делегациясининг яқинда Туркияга қўйланган ташрифи якунлари таҳлил этилди, у ерда ўзаро манфаатли ҳамкорлик тўғрисида маъсуллиятни аҳдномаларга эришилди.

Нутқда бозор иқтисодиётiga ўтиш муаммоларига кўп ўтибор берилди. Республика ҳукумати бу масалага ёндашувда кимлардан дарахтларни олмоқчи эмас. Нарх-навони эркин қилишдан олдин аҳолининг ёнг қашшоқ табақалари пухта ижтимоӣ ҳимоя қилинишига эришиш мухимdir. Бунинг учун бир қанча чоралар курилади: камбагал оиласаларга моддий мадад бе-

рилади, бир қанча моллар, шу жумладан, болалар учун чиқарилган моллар нархлари аниқ белгилаб қўйилади. Республика апрель ойига қадар зарур озиқ-овқат билан таъминланганлиги таъкидлаб ўтилди. Пахта ва бошқа миллӣ бойликларни зоридалари мавжуд, бу эса зарур молларни ҳарид қилиш учун ҳалиро бозорга чицишга имкон беради.

И. А. Каримов ҳозир бўлган кишиларни ва барча тошкентликларни кириб келаётган Янги йил билан таъбибли, ҳар бир оиласа муввафқият ва баҳт-саодат тилади.

Учрашувда сўзга чиқсан меҳнат жамоатларининг вакиллари ҳозирги мураккаб ва масъулиятни даврда республикага вазиятни яхши биладиган, тўғри ечимни то-паоладиган, барқарорликни таъминлашга ва одамларни ўз ортидан аргастиришга қодир бўлган раҳбар, айниқса, зарурлигини таъкидлар. И. А. Каримов худди

шундай ҳислатларга эга, дейилди нутқларда.

Тошкент авиация ишлабчиқариш бирлашмаси жамоасининг вакили Р. Абдураззоқов авиасозлар жамоаси президентлика И. А. Каримов номзодини кўллаб-куватлаб етмиш мингдан ортиқ имзо тўплаганлигини айтди: Одамлар И. А. Каримовга ишонадилар, чунки унинг меҳнаткашларни ижтимоӣ ҳимоялаш, миллатлараро дўстликни мустаҳкамлаш ва Узбекистонда яшаб, меҳнат қилаётган кишиларни жисплаптиришга доир куч-таграторларининг аниқ натижаларини кўриб туришибди. Тошкент муаллимларининг вакиласи Т. Воробьевга республика раҳбарига ва бевосита президентнинг ўзи муаллимларни кўллаб-куватлаш юзасидан кўрган чораларга юкори баҳо берди. Сўзга чиқсан кишилар номзодан топширик бердилар.

Учрашув қатнашчилари 29 декабрь куни И. А. Каримов учун овоз беришга даъват этиб, Тошкентнинг барча сайловчиларига мурожаатнома қабул қилдилар.

В. ДРАЧЕВ,
УзТАГ мухабири.

Узбекистон Республикаси

Президентининг
ФАРМОНИ

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА БИРЖА ФАО-
ЛИЯТИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Биржалар фаолиятини тақорлашга барҳам бериш, унга бир томонлама ёндошувга йўл қўймаслик ва уларнинг фаолиятини мувофиқлаштиришни таъминлаш, шунингдек бозор тармоқлари мажмунини ривожлантиришга, хўжалик алоқаларини янада мустаҳкамлашга, республикани истеъмол моллари ва моддий-техника ресурслари билан тўлдиришига биржалар қўшадиган ҳиссани кўпайтириш маҳсадиди:

1. Республика худудида биржа фаолиятини мувофиқлаштиручи орган сифатида Биржалар Кенгаши тузилини. Белгилаб қўйилсанки, мазкур Кенгаш ҳозирги вақтда Узбекистонда фаолият кўрсатадиган биржаларни раисларидан ташкил топади.

2. Биржаларни давлат рўй-

хатидан ўтказиш Узбекистон Республикаси Адлия вазирлиги зиммасига юклансин. Шу нарса белгилансинки, республика худудида янгидан ташкил этиладиган биржалар 1-бандда кўрсатилган Биржалар Кенгashi билан келишиб олинганидан кейингина рўйхатдан ўтказилади.

3. Вазирлар маҳкамаси ушбу фармонни руебга чиқаришга оид ташкилий тадбирларни амалга оширсиз ва бир ой мuddат ичида «Узбекистон Республикасида биржа фаолияти тўғрисида»ни Конун лойиҳасини Узбекистон Республикаси Олий Кенгашининг муҳоммасига тақдим этсин.

Узбекистон Республикасининг Преиденти

И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1991 йил 27 декабрь.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

лари комиссиясининг аъзоси:

Минсқдан — Беларусь Республикаси халқ депутатлари З. В. Пенькова, Р. Н. Самусевич, Г. Г. Гушель:

Тоҷикистон Республикасида — Республика Олий Кенгаши комитети раисининг ўринбосари А. Сайдов, «Садон мардум» рўзномасининг бош муҳаррири М. Шералиев.

Бугун қўйидаги кузатувчилар келадилар:

АҚШдан Америка конгрессининг Европадаги хавфсизлик ва ҳамкорликни кенгашига доир комиссиясининг аъзоси жаноб Майкл Онис ва Патриция Карли хоним; Малайзия федерацияси-

дан — Малайзия парламенти вакиллар палатаси спикерининг ўринбосари жаноб Туан Хоки Жухар бин Махируддин ва парламент аъзоси жаноб Рухани Аҳмад;

Туркия Республикасидан — парламент аъзолари жаноб Раҳми Озер ва жаноб Жавид Сади Пахловон ўғли;

Қозогистон Республикасида — Республика Олий Кенгаши комитети раисининг ўринбосари М. К. Изабанов, Республика халқ депутати Т. В. Ибраев, ҳуқуқшунлар уюшмасининг президенти С. С. Сартаев.

Келган барча меҳмонлар учун улар ўз ваколатларини амалга оширишларига зарур шароитлар яратилган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИННИГ МУСТАҚИЛЛИГИ ТАН ОЛИНМОҚДА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУСТАҚИЛЛИГИНИ ТАН ОЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ ХАВАРЛАР КЕЛИВ ТУРИВДИ.

Ҳинидистон ҳукумати Узбекистон Республикасини расмий таниш тўғрисида қарор қабул қилди.

Канада Бош Вазири Брайан Малруни Канада Узбекистон, Беларусь, Озарбайжон, Арманистон, Қозогистон, Қирғизистон, Молдава, Грузия «давлатларининг таъниганилиги»ни таъниганилигига таънидади.

Ҳинидистон ҳукумати Узбекистон Республикасини расмий таниш тўғрисида қарор қабул қилди.

Аустралияниң Москвадаги Элчинаси Австралия Бош Вазири мустақил давлатлар ҳамдустлигининг ўн бир муассиси, шу жумладан Узбекистонни таниганилиги

ни эълон қилди, деб ҳабар берди.

Австралия яқин вақт ичда ҳамдустлик аъзолари билан дипломатия муносабатлари ўнратиш зарурлиги тўғрисида музокара бўшлайди.

Миср Араб Республикаси Узбекистон, РСФСР, Беларусь, Украина, Арманистон, Озарбайжон, Қозогистон, Туркманистон, Тоҷикистон, Қирғизистон, Молдава, Грузия «давлатларининг таъниганилиги»ни таънидади.

Миср Араб жумҳуриятининг ҳукумати ўзаро манфаатдорлик асосида ана шу давлатларининг ваколатли идоралари билан дарҳол вазур алоҳа топади.

29 декабря – Узбекистон Республикаси Президенти сайлови ва референдуми куни

УЛАР МУСТАҚИЛЛИК УЧУН ОВОЗ БЕРАДИЛАР

Узбекистон Олий Конгристандаги сессиясида жумхурятимиз мустақил деб эълон қилинди. Энди 29 декабрь куни ана шу мустақиллик Конституцияни билан мустақамлаш учун умумхалқ референдуми ўтказилди. Шу мунисабат билан вилоятимизни турли бурчакларида истиқомат қилаётган ҳар хил соҳа қишилари билан мулоқотда бўлиб, уларнинг бу ҳақдаги фикрларини сурадик.

ШАВКАТЖОН САЛИБОЕВ – Тошкент районидаги яшовчи, ўқитувчи:

– Узбекистонда эълон қилинган мустақиллик кўпчиликнинг дилидаги гап бўлган эди. Бугунги кунда шу мустақиллик Конституцияни билан мустақамлаш мақсадида умумхалқ сўрови ўтказилмоқда. Мен ҳам жумхурятимизда яшовчи бошқа фуқаролар сингари, мустақилликни ёқлаб овоз бераман. Бунинг асоси сабаби шундаки, мустақиллик бизга кўп нарса беради. Мен аминманки, жумхурятимиз маҳсулотини ўзида қайта иши-

лаб ўзи сотса тез орада бойбет кетади.

Тошкент районининг «Тошкент» давлат ҳужалиги ишчиши БИБИОИША АБДИРОВА:

– Мустақил бўлсан, ўзимизга ўзимиз хўжайин бўламиз. Жумхурятимиз бойликлари ҳам ташиб кетилмайди. Президентимиз Ислом Каримов Туркияда сўзлаган нутқида биргина тилла билан пахтани сўнгги 15 йилда олиб кетилган қисмини пулга чақса 50 миллиард сўмни ташкил этишини айтди-ку. Ана шу мабдаб жумхурятимизга ишлатилганда бизнинг ҳаётимиз фарон бўларди-ку. Шунинг учун ҳам мустақилликка овоз бераман.

ФОФУРЖОН АЛИМОВ, Тошкент районининг «Ленинград» давлат ҳужалиги истиқомат қилювчи, уруш фахрийи:

– Мустақилликни оиласа ӯшшатаман. Ӯзимдан қиёс қилиб айтадиган бўлсан, етти нафар фарзандим бор. Невара-чевараларим ҳам анчагина. Худога минг қатла шукур, пиру-бадавлатмиз. Шу пайтгача оиласи чеч кимга тобе бўлмасдан эмин-эркин бошқар-

дим. Айнан шунинг ўзи мустақиллик эмасми? Жумхурятимиз ҳам мустақил бўлиб, бирорвога тобе бўлмасдан яшаса, ўзини ҳимоя кила олса қандай яхши. Мен шундай озодлик тарафдориман.

НИФМАТЖОН КАРИМОВ – Кибрай районини Байтқурғон қишлоғидан, қурувчи:

– Саволичизи занжирбанд қиливсан фил ҳақидаги машҳур ривояти эсга солади. Уша фил йиллар ўтиши билан занжир чириб-узилиб кетсада, қозиқ атрофида айланавераркан. Чунки ўрганиб қолганда, биз парчаланган иттироқ атрофида юравермай, мустақил йўлимизни танлаб, илк қадамларни қўйдик. Мана шунинг ўзи катта гап. Айниқса, Тўркия бизни танолганлигини эшитиб роса қувондим. Демак, бундан кейин тараққиёт йўлига кирамиз. Жаҳоннинг қўзга кўринган давлатлари каторидан ўрин оламиз. Шундай экан эълон қилинган мустақилликни қўллаб-куватлайдик.

ЗОХИДДИН ШУКУР ҲУДОИҚУЛОВ –

Тошкент темир йўл транспортни олий билимгоҳи, бухгалтерия хисоби куллиётини IV-курс толиби:

– Хар қайси инсон ўз ўйида ўзи хўжайин бўлади. Унга четдан бирор келиб ҳокимлик қила олмайди. Мустақил жумхурят ҳам шундай бўлиши керак. Жумхурятимизда мустақиллик йўлида қилинаётган ҳамма ишларни иккала қўлимни кўтариб ёқлаб чиқаман.

ҲОШИМОВА МАЪМУРА – Тошкент районидаги 1-урта мактаб ҳодими:

– Сўзиз мустақилликни хоҳлайман, аммо бўйдан дадил, қоқилмай боришишимиз, шубҳасиз раҳбарларга ҳам боғлиқ. Чунки улар тадбиркорлик, ишбилармоплик, юксак сиёсий савия, иктисолид билимдонлик билан иш олиб бора салар, ташки алоқаларимизни янада кучайтирасалар келажакда ёнг ривожланган мамлакатга айланамиз. Раҳбарларимиз буни англаб етадилар деб ўйлайман.

Суҳбатдош:
Т. ЕРКУЛОВ.

КАМТАРОНА ҲИССАМИЗ

Жумхурятимиз сиёсий ҳаётидаги мухим воқеа – бўлажак сайлови ва референдум иштагимас тарихи сана ҳам бўлиб колишига шубҳа йўқ. Чунки айнан шу куни ўзбекистонликлар ўз келажаклари учун овоз берадилар. Кимга овоз бериш, ҳар кимнинг шахсий иши, албатта.

Биз бутун оиласиз билан И. Каримов учун овоз бермоҳимиз. Чунки биз унинг Президент сифатида олиб бораётган ички ва ташки сиёсатидан мамлукимиз ҳамда тўлиқ қўллаб-куватлаймиз. Ўйлаймизки, И. Каримов сайловда голиб чиқса, бу сиёсатни сабаблик билан давом эттиради.

Ҳозирги жумхурятда қарор тошган миллатларо тутувлида ҳам Каримовнинг Президент сифатидаги хизматлари катта деб ўйлаймиз. Биз ҳам ўзбекистонликларимиз. Шу сабабли тушунамиз, тоталитар-бюрократик тизим туфайли сўнаётган ўзбек халқининг миллый қадриятларини, уродаётларини тиклаш лозим. Бу иш қанчалик тез амалга оширилса шунчалик яхши. Чунки ўзбек халқидек байнамилал, бағри кенг, меҳнаткаш, саҳоватли халқ дунёда йўқ. Шундай халиқ заминида бахтиермиз.

Биз, бутун ўзбекистонликларни сайловда фаол иштирок этишга, бу мухим сиёсий маъракани қўллаб-куватлашга чакирамиз.

Оиласиз жамгармасидан худудимиз сайлов комиссияига 100 сўм пул ўтказишга қарор қилидик. 29-декабрь куни эса Солор қўргонидаги сайлов участкасида овоз берувчилар учун иккича марта белул, қизиқарли фильмларни намойиш қилинши мўлжаллаб қўйганимиз. Бу бизнинг жумхурятимизда илк бора ўтказилётган сиёсий тадбирининг мувоффақиятли якунланишига күшган камтарона ҳиссамиз бўлсин.

Н. ШАДРИН,
П. ШАДРИН.

ТАЙЁР ЭКАНЛИКЛАРИНИ БИЛДИРДИЛАР

ЯНГИИЎЛ районининг қишлоқ ва қўргонларидаги ҳам Президентликка кўрсатилганномзодларни қўллаб-куватлашга багишланган

район уруш ва меҳнат фахрийлари Кенгашининг раиси Ж. Тўйчиев Президентимиз Ислом Каримовнинг ўтган вақт мобайнида халқимиз

шундан сўнг сўча чиқсан, «Ленинизм» ж. моя ҳужалиги раисининг мувонини М. Ризаев Ислом Каримов чиқарган фармонлар асосида

фаронлиги йўлида амалга оширган ишлари, айниқса фахрийларга кўрсатилётган ғамхўрликлар ҳақида гапириб берди ва йигилганларни яқдиллик билан ушишининг раиси Э. Сағдиев ҳам Ислом Каримовнинг қўрсатилган Ислом Каримовномзодини маъқуллаб овоз беришга чақиди

кишлоқ аҳлининг ер билан, чорваси озуқа билан таъминланётганлигини алоҳида таъкидлайди. А. Ортиқов кишлоқ шўросининг раиси Э. Сағдиев ҳам Ислом Каримовнинг қўрсатилган Ислом Каримовномзодини муносиб бахолади.

Ингилиш қатнашчилари Ислом Каримов номзодини ёқлаб овоз беришга тайёр эканликларини билдирилар.

Ә. ТОШМУРОДОВ.

ТАРИХИЙ КУН БЎЛАДИ

ВИЛОЯТ САЙЛОВ БИЛАН КОМИССИЯСИ РАИСИ СУХБАТ

Республикамиз Президентлигига сайлов ва Узбекистон Республикаси референдуми жумхурятимизда или бор ўтказилмоқда. Ҳўш, бунга жойларда қандай тайёргарлик кўрилди. Мухбиримизнинг Тошкент вилоят сайлов комиссиясининг раиси Айром Пулаторов Алимов билан кирган сухбати шу ҳақда бўлди.

Вилоятимизда айни пайтда 788 та сайлов участкаси фаолият кўрсаталди. Уларда сайлов куни 1 миллион 150 минг нафар сайловчи овоз беради. Биз ушбу сиёсий инжуманга ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрдик. 15 та кишлоқ раioni охида 7 та шахарда тайёргарлик қандай кетаётганилиги вилоят сайлов ко-

миссиясида босқичма-босқич муҳокама қилиниб, камчиликлар тутагиб борилди. Биз айни пайтда вилоятимиз худудидаги район ҳамда шаҳарларга вилоят сайлов комиссиясининг 13 нафар аъзосини биринчириб кўйганимиз. Сайлов куни улар жойларда бўлиб, сайловнинг ўтишини ҳамда уларда қонуи бузилмаслигини назоратга оладилар.

Энди сайловни ўтказиш тартиби тўғрисида ҳам гапириб берсангиз.

Сайлов 29 декабрь эрталаб соат 7 да бошланади, кеч соат 20 гача давом этади. Агар бўлалетнеги иштадарларни биттаси учирлиган бўлса, у ҳақиқий хисобланади. Мабодо, деч қайсиси учирилмаган, бошқа бир фамилия қўшилган

ёки иккала фамилия учирлиган бўлса, бу ҳолда бўлалетнеги ҳақиқий эмас деб топилади.

– Айrim кинилар сайлов кунида хизмат юзасидан сафарда бўлишларни мумкин. У ҳолда улар қандай овоз берадилар?

– Шундай кишилар жўна олдидан ўз худудларидаги сайлов участкаларига мурожаат қилишлари лозим. Уларга илгаридан сайлов бўлалетнеги мурожаатларни маҳсус конвертларда сақланиб, сайлов куни овоз бериш ниҳоянига етгач, очилади.

– Сайловчиларнинг овоз бериш натижалари қандай аниқланади?

– Сайлов тугагач, сайлов участкаларидаги кутилар очилади. Кейин комиссия аъзолари иштироқида сайловчиларнинг кимга овоз берадиларни таънидайди. Кейин сиёсий маъракани қўллаб-куватлашга чакирамиз.

Мен шунни таъкидлаб ўтказиманки, сайловга вилоятимизнинг ҳар бир фуқароси фаоллик билан иштироқ этса, айни муддао бўларди. Чунки Республика музаккимнинг келижлари шу кунида қарор қилинди. Кейин оиласиз жамгармасидан тадбир – Республика музаккимнинг Президентини сайловда ғаърифларни таънидайди.

Мен шунни таъкидлаб ўтказиманки, сайловга вилоятимизнинг ҳар бир фуқароси фаоллик билан иштироқ этса, айни муддао бўларди. Чунки Республика музаккимнинг келижлари шу кунида қарор қилинди. Кейин оласиз жамгармасидан тадбир – Республика музаккимнинг Президентини сайловда ғаърифларни таънидайди.

Позицони шаҳарларини озод қилиндида иккита ҳардади. Одер дарёсида иккита ой давомиди сув босгани окопларда ётиб саломатлигимни йўқотдим. Тўрт маротаба қаттиқ яраландидим. Шунга қарамайди, то Берлингача бориб, галаба билан она юртимга

қайтдим. Бир неча бор ўлим чангалидан кутилиб қолдим. Ийсон иродаси метиндан ҳам мустақам билди. Чунки буни ўз ҳаётимда синадим. Ҳозир пенсиядаман. Яқинда тўсатдан қон боссимим да касалхона бош шифокори Тошкент Сотиболдиев ҳамда юқорида номлари зикр этилган нахоткорларнинг хизмати бециёс бўлди. Шунинг учун ўз вазифасини сиддиқидан ҳалол балкараётган шифокорларга миннатдорчилигимни изҳор этаман ва уларга мустақам соғлиқ, бокий умр тилайман.

Парни УМАРАЛИЕВ,
Осангарон райони,
Қорахой қишлоғи.

• Булар сиздан миннатдор

УМРИНГИЗ БОҚИЙ БЎЛСИН, ШИФОКОРЛАР

Эҳ-хе, бу бош не-не кунларди курмади, дейсиз. Улуг Ватан урушининг бошдан охирига фронтда душманга қарши жанг қилидим. Диңгр дарёси бўйида 1-Велоруссия фронти таркибида жангта кирганиман. Ориш, Минск, Варшава,

БЕДАБИЁТ ВА САДЫВАСТ

САНЪАТНИ чин қалбадан севган, бутун умри ва ақлу идрокини унга баҳшида этган, баҳти ва камолотини шу соҳадан излаган кишигини ҳақиқий санъаткор бўлиши мумкин. Узбекистон халқ артисти Санъат Девонов том майна да ҳаёт йўли ва баҳтини санъатсиз тасаввур қила олмайдиган инсонлардан бирдир.

Санъат аканинг оналари Бибижон ая саҳнада «Аршин мол олон» спектаклидаги Гулчехра ролини ўйнар экан, учинчи кўринишдан кейин томошани тұтатишига тўғри келган ва ота-онаси муқаддас даргоҳ деб билган бу кошонада бир ўғлон дунёга кўз очди ва унга яхши ният билан «Санъат» деб исм қўйдилар.

У кишининг оталари Солиқ Девонов Хоразм театрининг асосчиларидан бири бўлиб, актёр ва режиссер сифатида ижод қилган ҳамда узоқ йиллар давомида театрни бошқарган. Бибижон ая эса ажойиб овоз соҳибаси ва ўз даврининг етакчи актрисаси бўлган. Кўриб турибисизки, Санъат Девонов ўз умрларини халқ хизматига, санъатимиз равнацияга барислаган фидойи санъаткорларнинг фарзандидир.

Санъат аканинг тили ҳам, оғи ҳам саҳнада «чиқди». Чакъалоқ керак бўлган кўринишларда уни саҳнага кўтариб чиқдилар, кейинчалик болалар ролларида фойдаландилар. Еш-

лигидан кўнғироқдек овози бор эди ва у ўз қўшиқлари билан ҳам саҳна образларни жило берарди. Уйда, театранда ота-онаси ва бошқа актёрларнинг ҳатти-ҳаракатларини кузатар ва улардан нималарни илғаб олишига ҳаракат қиласарди. Шу тариқа Санъат акадаги санъатга бўлган қайноқ меҳр-муҳаббат гуркираб ўсиб борди, ўзининг истеъодини кенгроқ намоён қилиш мақсадида тинимиз изланди. У бирин-кетин «Ревизор»да ошпаз, «Гулсара»да Толибжон, «Армуғон»да Баҳром, «Олтин кўл»да Турсунали, «Тор-мор»да Баҳодир, «Семурғ»да Бунёд.

нада 150 дан ортиқ турли характердердаги образлар туркумини яратди. Қаҳрамонларини кули, букилмас, мағур ёки чақон, қайноқ қалбли қилиб, нозик психологияк кечинмалар оғвали талқин этди, улар ҳатти-ҳаракатларнинг мантиқи устидаги бош қотирди. Санъаткор яратган Навоий, Жомий, Тоҳир, Фрунзе, Карл Моор, Беруний, Ибн Сино, Ҳамлет, Ҳужа Насрiddин, Мажнун образлари фикримизнинг ёрқин намунасидир.

Серқирра ижодкор режиссер сифатида ҳам фаолият кўрсатди. Жумладан, у «Уликлар кечирмайди» (Ў-

қилиб келмоқда. «Амирлик-емирилиши» (режиссерлар В. Басов ва Л. Файзиев фильмидаги Шерали

— Санъат аканинг экранда яратган илк образидир. Бу фильмдан сўнг актёр ўз ижодини кино санъати билан чамбарчас борлади. «Қутлуг қон»да Йўлчи, «Ленин йўлланмаси билан» (режиссер Л. Файзиев) фильмида Гофур, «Мафтунингман» (режиссер И. Альзабиров) Шариф, «Иккинчи баҳор» (режиссер Л. Файзиев)да Абдулло, «Қизил қум» (режиссерлар А. Акбархужаев, А. Ҳамроев)да Жума, Довженко киностудиясида суратга олинган

дов)да институт директори, «Чўлоқ дарвиш» (режиссер В. Аҳадов, Ежов Киш)да Амир Насрулло ва яна бир қанча фильмлардан ушоқ роллар Санъат Девоновнинг узбек киносиравнағига қўшган ҳиссаси салмоқли эканлигини кўрсатади. 1991 йили эса актёрнинг кинода қилган катта ишларидан биря — «Гулобод ва хон Феруз» («Йўл бўлсин») фильмидаги Феруз образини яратиш бўлди.

Санъат Девонов самарали ижод қилиш билан бир қаторда, мана бир неча йилдирки, маъмурӣ-ташқилий ишларда ҳам фаоллик кўрсатмоқда. У анча вакт Хоразм театрига, кейинчалик жумхурят актёрлар уйига, Аброр Ҳидоятов номидаги ўзбек давлат драма театрига бошчилик қилиди. Ҳозир эса Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театрининг директори лавозимида ишляпти.

• Санъаткорлар даврасига •

ТИЛИ ВА ОЁГИ САҲНАДА «ЧИҚҚАН»

СУРАТЛАРДА: Санъат Девонов «Иби Сино» спектаклида Иби Сино ва «Бирининг ташвиши» фильмида Элёр ролидা.

Умарбеков), «Лайли ва Мажнун» (Хуршид), «Ошик Гариф ва Шоҳсанам» (М. Юсупов, С. Самандаров), ойнаи жаҳонда намойиш этилган «Бахтлимисан, Гули» (Д. Жуманиёзов), «Онагул» (Н. Салоев), «Қабул соатлари» (Э. Самандаров) сингари спектаклларни саҳналаштириди.

Маълумки, бир-бирiga ўхшамаган гоҳ кулгили, гоҳ фожиавий тақдирларни томошабин қалбига етказиши актёрдан кatta маҳорат талаб қиласи, Санъат ака мана шундай қийин ва масъулиятли вазифаларни ўз иқтидори билан забт эта билди. Шундай қилиб у саҳ-

натиришини санъатида ҳам фаол ижод

«Юлдузлар жилоси» (режиссер В. Ильинский)да Абдулани, «Ўзбектелефильм»да ишланган «Шашмақом»да Одилхон, «Оловли соҳил» (режиссер У. Назаров)да Ҳасанбай, «Ўзоқ-якин йиллар» (режиссер И. Ерматов)да Ризаев, «Кўк гумбаз» («Ўзбектелефильм», режиссер Х. Файзиев)да шоҳ-масҳаробоз, «Юзма-юз» (режиссер F. Шермуҳамедов).

Биз бу 7 нафар фарзандинг отаси, 15 нафар набирининг бобоси — серташвиш ва сермаҳсул санъаткорга ҳалқимизга хизмат қилиш йўлида ҳеч қачон ҳориманг, ҳаётингиз мазмунан янада боййверсин, деймиз.

Моҳина АШИРОВА,
санъатщуси.

• МУШОИРА-91 •

ЗОР ЭТМАГИЛ

Муҳаббатиниң суратини шоир чигтай газалдан,
Инсонларнинг юракдаги түғённайдир азалдан.
Суюқисин инсонини тотли билгай асалдан,
Эр йигитни маъшуқасин сўзига зор этмагил.
Шоир қалби — эл-юргита қайнақ турған булоқдир.
Севнек ёр боқиншлари — тоза қалға чирондир.
Кимларгайдир бундай тўйғу юлдуз каби йирондир.
Шер йигитни маъшуқасин сўзига зор этмагил.
Ҳақ йўлида шоир зоти изига ҳеч қайтмагай,
Ерга айттар сўзларини ўзагаларга айтмагай.
Номининг сир тутуб, Мардон, шаъннинг шеър
байтмагай,
Дер, йигитни маъшуқасин ўнга зор этмагил.
Мардон МАМАНОВ,
шифокор.

ГИЛОСХУР

Жуда ҳам серҳосиллир
Боримиздаги гилос.
Пишгач, термоди шошар
Олим, Нурали, Илай...
Махмадон Алишер
Болаларга бошиб, дер:
— Кўн бу йил досилимиз,
Шоҳига осиламиз...
Кизни-дизни гап айтаб.

Лотофат НОМОЗОВА,
талаба.

ҲАҚЛИГИННИ БИЛИБ, УМИД ҚИЛАР ЖОН...

Тангрим, бу жаҳонни қилибсан ижод.
Нечун ҳар томонни этмадиг обод.
Сени ёд қылғанинг кулласи вайрон,
Золим, хонинлернинг эса зорар шод.

Тангрим, бу не ҳолси, уғрилар

бекидир.

Шоҳликка лойиқлар камтари текдир.
Алдоҷчи, фоҳиша, фитнчи баҳтили,
Ночорлик не учун шокларга чекдур?

Е раб, узингсан доҳону оди,
Адолат, ҳақиқат — талабиг буткул.
Сенга бу сўзлардан мансудим битта:
Шу олам мулкимги? Одиллигиг

қилиб.

Борлигигин эслаб, дил олар дармон,
Ҳақлигигин билб умид қиласр ижод.
Лекин имонисизлар баҳтини кўри,
Е раб, ишларнингдан булараман

ҳайрон!?

— Бандалар бандани ўлдирса гуноҳ!
— Ҳеч ким ҳеч кимсага қазиначин
тоҳ!

Тангрим, шу сўзларни сен айтсан
буласанг.
Нечун бу оламда ютъи кўн, эвоҳ!?

Е раб, мени сирли сойга айлантир.
Еки бир шамширга, йига айлантир.
Марҳаматиг билан олами поклай,
Сўнг майли ижимини лойга

айлантир.

Бир осий бандагман, хоҳласанг хур

қили.

Хоҳласанг, эй тангрим, доно ҳ зўр

қили.

Лекин илтиҳом шу: ҳақининг ишади

қили.

Е раб, инобатга олгли илтиҳом,
Ким сотиди бўлса гар, қили дони
бадном.

Инголар тилидан осилсиз сўзсано.

Иўқолсиз оламдан бу никита налом.

Тангрим, ҳақизлизилар қўзгатди

қили.

Гарчи бу айнадир ўзинги тоҳам.

Бир осий бандагман, ҳар иш

сийандир.

Афу эт, нокӯя тебратсан ҳалам.

Сайдикон МУСТАФОЕВ,

Галаба иодииси.

ҚАДРИЯТ

ШАҲАР қозиси маҳбусни шариатга шак келтирганликда айлаб, Ҳўжай Аъламдор тогидан ташлаб ўлдириш хусусида ҳукм чиқарди ва ҳукмни ижро этишини икки жаллодга топшириди. Жаллодлар икки қўли орқасига боғланган маҳбусни ҳайдаб тог этагига келдилар ва гуноҳкорни олдинга ўтказиб, тоқка чиқа бошладилар. Тог ниҳоятда тик ва тон бўлганидан қилинин яланчоҷаб олган жаллодлар маҳбус боғланган арқонни қўйиб юбо-

киладилар, таҳкир этадилар. Носир Хисрав дарбадарликда юриб, охри, 1063 йили укаси Абдусамат билан Бадахшоннинг Юмғон ноҳиясидан паноҳ топади. Бадахшоннинг ўша вактдаги ҳокими Абу Али иби Асад исмоилия мазҳабини қабул қиласиган учун шиорни ўз химоясига олади. У 25 йил давомида ўзининг барча асарларини шу ерда битади, муаллимлик қиласи. (Айрим ривоятларга кўра шоир горда яшаган).

Носир Хисрав 1088 йили шу ерда (Бадахшонда) вафот этади. Ҳазрати Сайид қишлоғидаги минорали мағбраси ҳалқнинг зиёратгоҳидир.

Носир Хисравдан бизга қадар катта ҳажмда адабий ва илмий асарлар сақланниб қолган: «Сафарнома», «Саодатнома», «Рӯшинонома», «Ҳикматлар мажмумаси», «Мусофириларнинг йўл озуқалари», «Важхи дин», «Кушони ва раҳоиш», «Хон ул-иҳвон», араб ҳамда форсий тилларидаги иккита шеърий девони шулар жумласидандир. Ўз асарларida шоир илм-ғани, қасб-ҳунар, фойдали меҳнатни улуғлайди, илм ва қасб ўрганиши тарғиб этади. Илмни баҳт-саодат калити деб билган шоир донишманд ва олимларни, билимдоњларни таърифлайди, қишиларни улардан таълим олишга чақиради. Матърифатпарвар шоир зулм-зўрлик, жаҳолат ва подонликни, талончилик ва товламачиликни қоралайди. Ҳалқ меҳнати, бойлиги эвазига айш-ишрат билан шугууланувчи.

НОСИР

риб, юз машақцат билан тепага интишарди. Шу пайт баландроқча чиқиб олган маҳбус, улкан бир ҳарсанг тошни силкитиб юборди. Тош ҳам ўз навбатида бу қонқурларни пастга суруб кетди. Маҳбус булса торматоғ қочиб юриб, умринг 15 йилини Бадахшондаги Юмғон қишлоғи горида ўтказди. Бу книши — файласуф шоир, маърифатпарвар адаби АБУМУИННИДИН НОСИР ХИСРАВ эди.

Бўлажак шоир ва давлат арбоби Носир Хисрав 1004 йилда ҳозирги Тоҷикистоннинг Қабодиён шаҳрида дехқон оиласида туғилади. Бўлажак ҳалқ-парвар шоир дастлаб ўз она шаҳрида ўқиб, яхшигина билим олади, кейинчалик Марға бориб мадрасада ўқиди, мустасил мутолаа билан шугулланади. Носир Хисрав фалсафа, мантри, математика, тил билими, жуғрофия, табиатшунослик, тиб, адабётшунослик, физик, астрономия ва бошقا фанларни пухта ўрганиб олади. Бир шеърида шоир доим ўқиб ҳамма илмларни ўрганишга интилганлигини қўйидагича қайд этган:

Билим қидиришга урдим бошимни,
Бекор ўтказмадим умримни бир дам...
Зайдаки, эштасам илму доинини,
Эшни тагида ўтлурдим маҳкам...

Илмда камолотга эришган Носир Хисрав Балх ва Марға шаҳарларнда давлат идораларида ишлайди, бир неча йил Марға солиқ ингувчиларга бошчилик қиласи. Маҳмуд ва Мас'уд Газнавийларнинг мажмисларидаги иштирок этади. Салжуклар мажмасида ҳам ҳизмат қиласи. Шу лавозимларни далигига у шаҳар ва қишлоқдаги меҳнаткашларнинг оғир интихобий аҳволини, хонавироилини ўз кўзи билан кўради, викодни қийналиб вазифасидан воз кечади. Шундан сўнг шоир 1046 йили укаси ва шогирди билан етти йиллиқ сафарга чиқади. У шарқнинг жуда кўп мамлакатларида бўлуди. Қоҳирада икки йил яшайди. Бу сафар шоирнинг меҳнаткаш ҳалиқа бўлган меҳр-муҳаббатни ошириб юборди, у ўз даври учун прогрессив бўлган ҳалқ ҳараратини, мавзуд тузум, ҳукмрон синфларга нисбатан норозилигини кўллаб-куватлайди, илгор фикрларни тарғиб этади. Ҳукмрон синф вакиллари ёркесевар шоирни қувргун

ХИСРАВ

ҳаром бойлик ортирувчи ҳукмронларни танцид қиласи. Масалан, Ҳурносон амирларини бўрига ўшшатади:

Гурғи ту, на мир мар Ҳурносро,
Султон набувад чунин, ту шайтони.
(Сен Ҳурносоннинг амири эмас, бўрисан. Султон эмас шайтонсан).

Носир Хисрав меҳнаткаш ҳалиқи, ҳунарманд, биноюр, дехқонлар ва бошқа қасб-кор ғалаларини алоҳида таърифлаб, уларни жамиятнинг моддий неъматларини яратувчилар деб билади:

Жаҳон шодлигимни боиси дехқон.
Унинг бирла экинзор, бору бустон.
Бу ишни яхши оламда не бордур,
Одам наслига бу иш ёғордир!

Носир Хисравнинг «Сафарнома» асари ҳам алоҳида қимматга эга. Чунки унда адаби Озарбайжон, Арманистон, Эрон, Суряя, Фаластина, Туркия, Миср сингари мамлакатларнинг географияси, табиити илм-ғани, ҳўжалиги, меъморчилиги, у ердаги ҳалиқларнинг турмуш маданиятига доир жуда қимматли маълумотлар берган, қизиқарли воқеаларни ёзиб қолдирган, ҳолис баҳолаган.

Ёркесевар шоир Носир Хисрав ўзи олқишилаган ҳалиқпарварлик, маърифатпарварлик гоялари билан ҳамиша бизга яқиниди.

Ҳамиджон ҲОМИДОВ,
Филология фанлари номзоди,
Доцент.

НОСИР ХИСРАВ ҲИКМАТЛАРИДАН

Доно сұхбатидан сира қочмагил,
Таъсирин ўтиказар сенга ҳам у тил.

Ақлга илм бирла бергил қўмак,
Ақл бу илмига ҳаридор, демак.

Ақлиниг олтидан ортилиғи бор,
Одам олтини билан бўлолмас ҳўшер.

Косибдан шоду ҳуррам йўқ жаҳонда.
Хунардан яхши дур ҳам йўқ жаҳонда.

Или бирла стиш мумкини, биродар,
Заррачадан чиқиб қўёшга қадар.

«САФАРНОМА» ДАН

Искандарий шаҳри Нил кўйиб кетаркан. Румликлар тўқиларкан. Бу матодан тиқилган либос бир кундан бўйинни сиддирибдилар. Бир киши Миер Султонига ўша ойнани аслига келтиришини ватъда бериди. «Бунга ҳам жат қолмади, Турклар усиз ҳам бизга совға-саломлар беряптилар, таъзим бажо келтираётірлар», деб жавоб бериди Султон...

ТУНИС шаҳрида буџаламунли номзоди заррини мато

тўқиларкан. Бу матодан тиқилган либос бир кундан бўйинни сиддирибдилар. Бир киши Миер Султонига ўша ойнани аслига келтиришини ватъда бериди. «Бунга ҳам жат қолмади, Турклар усиз ҳам бизга совға-саломлар беряптилар, таъзим бажо келтираётірлар», деб жавоб бериди Султон...

МАККА шаҳрининг ҳавоси ҳаддан ташқари иссиқ бўлади. Қишида ҳам Марғиба бозорларида таррак, бодринг, бодинжон (помидор) кўрдим.

ДУГОНАЛАР

Кузларининг учқунидан ой ҳам қораймиш қошида,
Куйдуриб шамсни, ярақлар зардўзи дўшини бошида.
Бу не барно, не дилором, кўзда ибонинг жилваси,
Ногоҳ учратдим иккисин айни муҳаббат ёшида.
Сарви қадлар кўйдирай деб қўзларни атлас кийдилар,
Раста қомат қолди ногоҳ сарву атлас талошида..

Дилмурод САИДОВ.

Даврон АҲМАД олган сурат.

Шайх Абдулло Ансорий

АБУ ИСМОИЛ Абдулло Ансорий — буюк аллома ва шоир.

1006 йили Ҳирот яинидан таваллуд топган. Мусулмон дунёсида «Шайх ул-ислам» ва «Пирি Ансор» номлари билан машҳур.

Унинг араб тилида битилган «Манозил ас-сирин», «Табақот ас-сүфийа» китоблари, форсийда «Манозил» ва «Муножот» асарлари мавжуд.

Улут Алишер Навоий ўзининг «Насойим ул-муҳаббат» рисоласида шайх Абдулло Ансорийнинг ҳаёти

ва ижоди ҳақида маълумотлар беради. У 1089 йили вафот этган.

Абдулло Ансорий руబонйлари буюк сўфиёна руҳнинг ёрқин жилвалариридир.

Яқинда «Нур» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан чоп этилган ва таникли шоир Жамол Қамол таржима қилган «333 руబоний» рисоласида Абдулла Ансорий руబонйларидан наимулар берилган. Куйидан ўша рисолага киритилган руబонийларнинг айримлари билан танишасиз.

Абдулло АНСОРИЙ.

РУБОЙЛАРДАН НАМУНАЛАР

Дийдамда ўнинг аён экансан, билдим,
Сийнамда ўнинг инҳон экансан, билдим.
Излаб сени шу жумла жаҳондии сўрадим,
Шу ижмало шу жаҳон экансан, билдим...

Е раб, Йулингда рост ишон истармен,
Тупрон или танимга эмон истармен.
Етдим бори ишматнингга, звоҳ, эди,
Шукримни дейншга бир забон истармен...

Кибрим ийидин ўзинг ҳалос эт, ё раб,
Нафсим итидан ўнинг жудо эт, ё раб.
Вегона зурмени, ошимолик кўргиз,
Кел, эди ўзингта ошно эт, ё раб...

Маҳшар куни ошиқда булақ кор бўлмас,
Ер юзига боқмас эрса ул, бор бўлмас.
Васлинг кўйидин бихиш сари бошласалар,
Бормасмен, агар ватъдай дийдор бўлмас...

• Билиб қүйган яхши

ХОЗИРГИ вактда инсон ва ҳавонот учун керак бўлган соф кислороднинг камайиб кетаётганилиги катта ташвиш түдирмоқда. Ҳаёт манбаси ҳисобланган кислород ҳосил қилувчи манба асосан ўрмонзорлардир. Сайёрамизда 4,8 миллиард гектар ўрмон бўлса, шундан игна баргли дараҳтлар жаҳон заҳирасининг бешдан уч қисми Европа мамлакатларига тўғри келади. Беларусь, Грузия, Болтикбўйи республикаларида ўрмонлар улар худудининг 34–38 фюзини ташкил қиласа, жумхуриятимизда у атиги 4,8 фюзинг боради. Шу сабабли ҳам бизда ҳаво нисбатан тез ифлосланиб бормоқда.

Хозирги вактда атмосфера ҳавосининг таркибида қарий 21 фоиз кислород, тахминан 0,03 фоиз карбонат ангидрид бор. Кислород ва карбонат ангидрид нисбатининг ўзгариши, айниқса кислород камайиб, карбонад ангидрид кўпайса, инсон ва ҳавонот организмига нокулай таъсир қилиши мумкин. Қитъаларимизни ўраб олган ҳаво океанинг ўлчамлари ниҳоятда катта, унинг вазни қарий 5000 триллион тоннага боради. Ер куррасидаги ҳар бир жон бошига 2,5 миллион тонна ҳаво тўғри келади, дейилади. Лекин ҳозирги экологик аҳвол жиддий бузилаётган жойларда кислород мувозанатини сақлаб қолиш жуда муҳимdir.

Кейинги юз йил давомида 245 миллиард тонна кислород йўқотилди. Унинг ўрини 360 миллиард тонна карбонат ангидрид ҳосил бўл-

ди. Бу инсоният оқибатини ўйламай кўп миқдорда ёнилғиларни ёкиши, ўрмонларни кесиши, техника воситалари таёрлаши, айниқса, автомобиль, ракета, самолёт, пароходларни кўпайтириши натижасидир. Айниқса транспорт воситалари двигателларида кўплаб кислороднинг ёниши оқибатидир. Оддий бир мисол: 320 миллионта автомобил ер юзида барча аҳолига қараганда кўпроқ кислород истеъмол қиласа экан. Бир киши кун давомида нафас олган ҳаво миқдори эса 360 литрни ташкил этади. Агар бир машина 100 литр бензин исплатаса, 1700 килограмм ҳавони ёқади, бу бир кунда 4–5 кишини ҳаво билан тъминлашга етади.

Қискаси, кислород шундай газки, усиз ерда ҳёт мавжуд бўлиши мумкин эмас. Агарда инсон овқатсиз 40 кунгача, сувсиз олти кунгача чидай олса, ҳавосиз олти соняя ҳам ета олмайди. Чунки баданда унинг заҳираси бўлмайди. Шунинг учун азиз дўстлар, жумхуриятимизда дардга даво бўлган тоза ҳавони ҳосил қилувчи ҳар хил дараҳтларни кўплаб экайлик. Дарёлар, каналлар, кўллар четларини дараҳтлар билан буркайлик. Бу эса саломатлигимизниң яхшиланишига, ҳавонот ва айни вактда ўсимликлар дунёсининг кўпайтиши олиб келишини ҳеч қаён эсдан чиқармайлик.

А. МАВЛОНОВ,
табиатни муҳофаза қилиш бўйича жамоатчи
носир.

ТОЗА ҲАВО-ДАРДГА ДАВО

Уни оёқлари боқади.

• Сўраган эдингиз

Баобаб дараҳтларининг энг каттаси, дейишади. Ҳақиқатдан ҳам шундайми? Шу ҳаңда қисқача тушириши берсангиз?

А. АБДУЖАББОРОВ,
Қибрай нодииси.

МАЪЛУМКИ, бизнинг Урта Осиё миңтақаси назарда тутилса, ҳар томонлама энг катта дараҳт чинор хисобланади. У кирказлик метр баландликка бўй чўзиб, неча асрлар давомида кўкариб туради.

Дунё миқёсими оладиган бўлса, энг катта ва энг узоқ умр кўрадиган дараҳт баобабидир. У Африка китъасининг саваннасида ўсади, бошқа қитъаларда ўсмайди. Ҳақиқатдан ҳам у киши ҳайрон қоларни даражада бекиёсдир. Шоҳлари катта кенглини эгаллайди, танаси эса бир неча ки-

жуда мослашиб олган. Унинг кучли илдиз тизими баобабни етарли миқдордаги нам билин тъминлаб туради. Унинг сув зайдирлари 120 минг куб метргача боради. Бунинг устига дараҳт намлиникнинг бурланишини камайтишишинг ҳам «ҳаддин олган». Бунинг учун у курсоқчилик мавсумида уз баргларини тўкиб юборади. Ҳудди шу вағта келиб унинг меваси пишиб этилади. Улар унча катта бўлмаган узунчоқ қовоққа ўшаш шакла бўлади. Маҳалий ҳалқ меваси этини танавул қиласа. Ишқаланиб қуқунга айлантирилган барглар эса Африкада резавор сифатида фойдаланилади.

Баргларини тўкиб юборган дараҳт ҳозиргина ердан қазиб олинниб тўнтириб қўйилган катта сабзига ўшайди. Баобаб ёғочи жуда юмшоқ бўлади ва ундан турли хил рўзгор буюлари тайёрланади. Маҳалий ҳунармандлар уни бошқа дараҳтлар ёғочидан афзал кўрадилар. Унинг пўстидан мустаҳкам арқонлар тўкишади. Таркибида ишқор моддалари кўп бўлган илдизи терига ишлов беришда фойдаланилади. Унда адансонни алколиди бор, у худди хининга ўшайди. Судандаги айрим қабилаларда янги тутғилган ўғил бола чақалонларни баобаб илдизи қайнатмасида чўмилтириш одати ҳам бор. Бу билан гўдаклар соғлом ва бақувват бўлсин, деб ният қилинади. Баобабнинг ўзига хос ажойиб хусусиятларидан яна бири узоқ умр кўришидир. Ботаникларнинг ҳисобларига кўра бу дараҳт беш минг йилдан ҳам ортироқ яшар экан.

5 МИНГ ЙИЛДАН ОРТИҚ ЯШАЙДИ

шининг қучогига сигмайдиган даражада йўон бўлади. Айримлариники 45–50 метргача боради. Ҳатто, ундан уй сифатида фойдаланишган.

Гуллари ҳам худди қоматига яраша. Ликопчадай келади. У опсоқ бўлиб, айласига 20 сантиметр ва ундан ҳам ошироқ бўлади. Ҳар бир шоҳда биттадан бўлувчи гули очилганда кучли мушк ҳиди таратади. Баобаб одатда ҳар йили бир марта — май-июнь ойларидан гуллайди ва ажойиб манзарани кашф қиласи: бамисоли саванна ўтасидан қор тўпланиб ётганга ўшайди.

Бу ажойиб дараҳт саваннадаги жазира мақбилийати иссиқда

• Экология ва саломатлик

АТРОФ-МУҲИТ билан қасаб касалликлари ўртасида узвий бөғлиқларни борлигини таъкидлашнинг ҳожаб бўлмаси ишлар. Бу ҳаммага маълум бўлган оддий ҳақиқат. Лекин кўпчилик жамоатларда унга эътибор бермаслик, аввало ишлаб чиқарни корхоналарни ва ташкилларидан атроф-муҳит мусафолигини, иш шароитининг лозим дараҷада бўлишини тъминланшига иккичи, учинчи дараҷада юмуш, деб қараш ҳукм сурмоқда. Бундан аввало шу жамоатларининг ўзлари зарар кўрмоқдалар, уларда қасаб касалликлари билан оғриш кўпаймоқда.

КАСБ КАСАЛЛИКЛАРИ НЕГА КЎПАЙМОҚДА

Масалан, Бекобод цемент комбинатида шундай аҳвол ҳукм сурмоқда. Якцида ўтказилган текшириш буни лиқол кўрсатди. Иш жойлардаги чанг миқдори нормадагидан анча кўплиги аниқланди. Тегирмоқ ремонт қиличувчи слесарлар иш жойида чангланиши дарајаси ҳар куб метр ҳавода белгиланган 6 миллиграмм бўлмоқда, тегирмонлар орасида 26, дуваран сурғичларда 35–36 миллиграммга етмоқда. Транспортер машинисти иш жойида эса ҳатто 96 миллиграмм бўлайти. Цемент тортиш қиҳидаги асбоб-ускуналарининг вактида сооланмаслиги сабабли чангланиш жуда ортиқ дараҷада. Бу каби мисолларни яна кўплаб келтириш

корхоналарда экологик ахволни яхшилаш учун назоратни кучайтириш, бунга кенг жамоатчиликни жалб қилиш, қасаба уюшмалари тармоқ вилоят қўмиталари меҳнат — техника ҳавфсизлиги бўйича йўрицилари билан рейд ҳамда текширишлар уюштириш ва бошқа муҳим масалалар қамраб олинди. Масъулиятни оши-

ришга қартилган чоралар белгиланди.

Вилойт қасаба уюшмалари кенгашининг раёсати Узбекистон касаба уюшмалари Кенгашини Федерациясига, Узбекистон Олий Кенгашини, Узбекистон қонувлар мажмусига меҳнат, техника ҳавфсизлиги ва табиат муҳофазаси юзасидан маъмурят ва қасаба уюшмалари қўмиталарининг фаолияти ҳақиқати масала кўриб чиқилганда шу ва бошқа шу каби кўпдан-кўп камчиликлар очиб ташланди. Шундай ишларнинг учун бу корхоналар раҳбарлари қатти тақиқидан қилинди. Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорда ҳар бир бўлнима, участка, цех доирасида 1992 йилинг биринчи ярим йиллигига барча камчиликларни бартараф этиш мақсадида жорий йил охиригача комплекс тадбирларни ишлаб чиқиш, техника ҳавфсизлигининг ҳолатини яхшилаш юзасидан белгиланган тадбирларни бажариш бўйича масъулиятни ошириш, меҳнат ҳавфсизлиги ҳоидаги тақлифи жүнатилди.

В. ПУЛАТОВ.

БУ ТУРСА КОПЛАМ

САҲРОИ КАБИР ҚУМИ ОВРУПОДА

ГЕРМАНИЯДАГИ Бодорилғунуни олимларни кўп йиллик таддиқотлардан сунг Саҳрои Кабир қумладари Оврӯпога учиди келишини қайд қилидилар. Уларнинг ҳисобларига қараганда жондаги ҳаво кўриб келар экан.

Хаво қуонлари билан 10–12 километр баландликка кутариладиган чанг-тўзон булутлари шимол томон учиди боради, кум эса ёнгир суви билан мунтазам ерга туша боради.

Саҳрои Кабир «совгалири»ни фақат Оврӯпогагина эмас, бошқа томонларига ҳам юбориб туради. Жумладан, Атлантика томон учиди. Шу сабабли саҳро қуми ҳар йил 10 миллион тоннагача бу жондаги мамлакатларига кучиб келар экан.

КҮРИНГ, ТОМОША КИЛИНГ

Душанба, 30. XII

● УзТВ I

- 8.00 «Ахборот».
- 8.30 «Соглом бўлай десангиз».
- 8.40 Болалар учун, «Нозикни дол малика». Бадий фильм.
- 10.05 «Дўстлик риштаси».
- 10.35 «Евройиб пойга», Кўғирчоқ спектакль.
- **
- 18.00 Янгилликлар.
- 18.10 «Алиса Ойнаорти шарчасидга». Мультфильм.
- 18.30 Болалар учун, «Кичкин той» кўрсатуви.
- 19.00 «Хат ва даёт».
- 19.30 «Ахборота» [рус тилида].
- 19.50 «Санъат — дўстликча чорлайди».
- 20.30 «Истиқлол йўлида». Умумхалқ сайдови акулари ҳавода.
- 21.00 «Ахборот».
- 21.25 «Санъат усталари». Узбек.

кистон халқ артисти Тавакал Кодиров. Видеофильм.
22.45 Ойнаш жаҳонда биринчи марта. «Гуноҳдан Фориг этучи сўнгги ёрлиқи». Бадий фильм [Рига киностудияси].
00.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

- 18.30 «Ассалому алейкум» [такрор].
- 19.30 «Таклиф».
- 20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
- 20.10 Узбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги мебоют маркази хабар ишлади.
- 20.25 «Дилдаги гаплар». Фаррух Зокиров.
- 21.30 «Сирли бегона киши». Бадий фильм.
- 22.45 «Лаҳза». Хабарлар.

● УзТВ I
10.30 «Янги йил эшик қоимоцда». Кинопрограмма.

- 11.30 «Яшил орол». Бадий фильм.
- 12.35 «Севги индоси». А. Навоининг «Съебзи сайёр» достони асосида. [Тановор] ансамбли ижро этди].
- **

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

- 18.30 «Кизикарли учрашувлар»,
- 19.50 «Осиё овози».
- 21.00 «Кинонигод».
- 23.15 «Янги йил жилолари».
- 24.00 Янги йилингиз билан!
- 00.15 «Театр учрашувлари». Оперета, Оперета...
- «ОРБИТА IV» (Москва)
- 7.00 «Тонга».
- 9.30 «Лепнинг қўшиклири». Телефильм. Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида
- 10.00 «Енотлар». Кўп серияни мультфильм премьераси. 2-серия.

● УзТВ I
8.00 «Йилинома».

- 9.20 Болалар учун, «Ринкини-тави». Бадий фильм.
- 10.35 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Омад». Мусикий тионрат кўрсатуви.
- 12.35 «Эзгу тилаклар».
- 15.00 «Ёшлини студияси кўрсатади. «Шайхонтохур — Гулбод — Еттигерки». Телехизни кўрсатуви.
- **

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

- 18.30 Болалар учун фильм. «Кичик юлдузчалар».
- 19.20 «Кўз». Телевизион бадий фильм.
- 19.50 Мансур Тошматов кўйлайди.
- 20.10 «Шоир тандири». Бадий фильм.
- 21.30 «Олишлар».

● УзТВ I
8.00 «Ахборот».

- 8.25 Болалар учун, «Кичин оролдаги саргузаштлар». Бадий фильм.
- 9.30 «Ёшлини студияси кўрсатади. «Ниншончи».
- 10.10 «Қуондик Искандаров кўйлайди». Фильм-концерт.
- **

● УзТВ II
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

- 18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўлами.
- 19.20 И. Шавирин ўзи ва футбол ҳақида.
- 20.00 «Пульс». Хабарлар.

● «ОРБИТА IV» (Москва)

7.00 «Тонга».

- 9.30 «Делегатсайядаги музей». Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида
- 10.00 «Енотлар». Кўп серияни мультфильм премьераси. 1-серия.
- 10.25 «Гўзал Василиса». Бадий фильм.
- 11.50 «Байрамлар оҳангия». «Шалола» ансамбли ижро этди [Узбекистон].
- 12.05 Футбол шарҳи.
- 12.50 Турли мамлакатларининг эрталари ва афсоналари. «Нима учун каламушлар туйнукда яшайди?» [Ямайка].
- *

13.00 Информацион программа.

13.20 «Шаҳар шоқин-суронидан олиса...».

13.50 «Хайр, Мэри Поппинс». Телевизион бадий фильм. 1-серия.

14.55 «Саҳна ортида». «Табасум билан...».

15.10 «Ён дафтар».

15.15 «Телемист».

*

16.00 Информацион программа.

16.20 «Бу бўлган, бўлганди...».

16.45 «Утбетсан Йилимизнинг сўнгги оқшоми». Телевизион бадий фильм.

*

18.00 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида, «Золушка ҳузурида зиёфатда».

*

19.00 Информацион программа.

19.20 «Босқичлар».

20.05 «Қандай қилиб суюкли бўлиш мумкин!». Киномарказидан жавоб.

20.45 «Мадмуазель Таржи сурати». Телевизион бадий фильм премьераси [«Союз-телефильм»].

*

19.20 «Саҳронинг оппоқ кўши». Бадий фильм.

*

11.35 «Нима! Қаерда! Қаочон!».

*

13.00 Информацион программа.

13.20 «Бизнинг кўчамизда байрам». Фильм-концерт премьераси [«Красноярск»].

13.45 «Хайр, Мэри Поппинс». Телевизион бадий фильм. 2-серия.

*

15.00 «Сизни М. Чавес таълиф этди» [Куба].

15.45 «Саҳна ортида». абасум билан...».

*

16.00 Информацион программа.

16.20 «Карнавал кечаси». Задний фильм.

*

17.35 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида, «Санта Клаус намойишша».

*

19.00 Информацион программа.

19.20 «Саҳронинг оппоқ кўши». Бадий фильм.

*

20.45 «Рақс оҳангларидаги тақдир». Телефильм премьераси [«Союзтелефильм»].

*

21.20 «Янги йилингиз билан, холажонлар ва амакижонлар!».

*

22.00 Информацион программа.

22.35 «Ол қўлини». Бадий фильм [Польша].

*

00.15 «Янги йил оқшоми».

04.30 «Рақслар, рақслар, рақслар».

05.00 «Рок-н-ролл гигантлари».

● «ДУБЛЬ IV» (Москва)

9.00 Хабарлар.

9.20 «Вешинчи гидиран». Бадий-публицистик курсатув.

11.05 «Галина Андриенкинг үйинчоқлари».

11.35 «Танишининг Дмитрий Негримовский».

12.05 «Регги кўғирчоқлар».

Мультфильмлар.

12.30 «Койилмаком еттөвлөн».

13.05 «Инсон изи». Ҳайналтаро В. Гончаров.

13.35 Нингород тупргининг якунловчи кечаси.

*

14.20 «Узоқ Шарқ». Телекурсатув.

15.15 «Рождество пироги». Бадий учун курсатув.

15.30 «Омад кулиб боқчанда». Конкурс курсатув.

17.00 Хабарлар.

17.20 «Эълонлар».

17.25 «Эндилида». Диний ҳайт янгиликлари.

18.05 «Сафсата». Янги йил тошошлари.

19.05 «Полтергейс». Курсатувни ёзувчи Артур Кларк олиб боради.

19.30 «Сизни эстрада юлдузлари табриклидилар».

21.00 Ҳайри тун, кичинитойлар!

21.15 Антёрлар Марказий уйидаги куялги начаси.

23.00 Хабарлар.

23.30 Эълонлар.

23.35 Мансаб алифбоси.

23.40 «Вешичинчи гидиран». Бадий-публицистик курсатув.

22.00 Информацион программа.

22.20 «Янги студия» янги йилинг янги рукнларини таништиради.

00.05 Футбол шарҳи.

00.50 «Янги йил дискотекаси».

● «ДУБЛЬ—IV» (Москва)

9.00 Хабарлар.

9.20 «Ишибалармон ишилар даери».

10.20 «Ташриф ҳозиги». 1-кисм.

11.00 «Келакакина умид билан» (Рик Амато Мескавада).

11.20 «Ташриф ҳозиги». 2-кисм.

12.05 «Тотувлик». Бадий программа (Новосибирск).

12.35 Телевизион ахборот тиҳорат курсатув.

13.05 Россиянинг телевизион театри. З. Олби. «Хайвонот боғидаги воқея».

14.30 «Зиновий Гердт таълиф этди».

14.50 «Кирралар». Бадий-публицистик курсатув.

15.40 «Хунарлар».

16.40 «Рождество пироги».

17.00 Хабарлар.

17.20 «Омад кулиб боқчанда».

Конкурс курсатув.

18.40 «Версия».

18.50 «Мутлақо маҳфий».

19.20 «Сафсата». Дам олиш курсатув.

20.25 Ҳайрли тун, кичинитойлар!

20.40 «Шарий экспрессдаги роман». Бадий фильм.

19.45 «...16 ёшгача за ундан күттәлар». 20.30 «Союзтеатрфильм» таниширади: «Биз ғалати вазият да учрашдык...». Телевизион бадий фильм премьерасы [«Панорама» студиясы]. 21.45 Хайрли түн, кичкіндейлар! *

22.00 Информацион программа.

Жұма, 3. I

● УЗТВ I

8.00 «Ахборот». 8.25 «Солдат ва фил», Бадий фильм. 9.50 «Қиша ҳам өз неымтлағы». 10.20 З. Альам. «Хұжа Насриддиннинг 41 пашасы». Республика құғырочқы театрининг спектакли. * * *

18.00 Яңгылар. 18.10 «Эң ширин қовун». Мультфильм. 18.20 «Дала қомушлары». 18.50 «Тилимиз мұаммолары». 19.30 «Ахборот» [рус тилида]. 19.50 Узбекистон Республикасы Ички ишлар вазирлігі матбуот марказы ҳабар қылады. 20.05 «Хулиар». Ойнома. 21.00 «Ахборот». 21.25 АҚШда ўзбек мусиқасын күнлери.

*Душанбедан Токийистон телевидениеси программалари дастури үз вақтида үзатылмағанлық сабабы күрсатувалар тартиби зыян қылымапты.

Шанба, 4. I

● УЗТВ I

8.00 «Ассалому алайкум». * 9.00 Н. Носов. «Бир ялқыннинг ҳийасы». Телеспектакль. 9.35 «Оилас». 10.35 «Касблар ҳақида ҳикоя-пара». 11.15 «Камолот сары». Райна Жұрабова, Хурсанд Широв. 11.55 «Уран сайёрасининг йүлдоши», Бадий фильм. 13.25 «Кичик корхоналар истиқболи». 13.55 Ш. Башбеков. «Темир хотин». Фарғона вилоят театрининг спектакли. * * * 18.00 Болалар үчүн. «Үйнай-мизу йұлаймиз». 18.45 «Қорақалпоқ киносъяни», «Қарақалпоқфильм» киностудиясининг фаолияты ҳақида. 19.30 «Ахборот» [рус тилида]. 19.50 Инглиз тили. 20.20 «Мулоҳаза». Ҳамза номидагы Узбек Давлат академия драма театрининг «Узбиз ферғод» спектакли ҳақида. 21.00 «Ахборот».

Якшанба, 5. I

● УЗТВ I

8.00 «Ахборот». * 8.25 «Бахт кулиб бойқандас». Бадий фильм. 9.50 «Табдирилар ҳузурда». Сиралы ишқасын мисолиде. 10.20 «Ешлики студиясы күрсатади. «Эл ташвиши — мәннинг ташвиши». 10.45 Араб тили. 11.15 О. Толиков, И. Ахмедов. «Сирли сандық». И. Одум, бобов номидагы республика ғаш томешабиндер театрининг спектакли. 12.20 Узбек тилиннің ұғланамыз. 12.50 «Дөңғон за замни», * * *

18.00 Құғырочқы театрида арча байрамы. 18.55 «Саныят оғамы», Мұйылам соғыблари. 19.30 «Ахборот» [рус тилида]. 19.50 «Узбекистон». Телевизион кинокурналар. 20.00 «Яшансаба оқшомидас». 21.00 «Ахборот». 21.25 «Хотирав». Академик Юнус Рахимбай тәваллудиң 95 ылдигитта.

22.30 «Театр учрашувлари». 23.55 «ВИД» таниширади: «Матадор». 00.55 «Авиа-шоу». 3-күрсатув. 01.25 «Айлар илми нұжумы». Катталар үчүн мультфильм премьерасы.

● «ОРБИТА IV» (Москва)

9.00 Ҳабарлар. 9.20 Испан тили, 2-йил шугуланайтнлар үчүн.

22.35 «Саҳна усталари», Узбекистон халқ артисти Пұлат Сандосимов. 24.00 Эртанги күрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

10.30 «Анъана ва урф-одаттар». Кинопрограмма. 11.30 «Мақома». Фильм-концерт. 12.00 «Бензоколонка маликаси». Бадий фильм. ДУШАНБЕ КҮРСАТАДИ»

● «ОРБИТА IV» (Москва)

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия. 10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм. 11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

7.00 «Тонг». 9.30 Үкитучилар ҳорлары III Бутурияя фестивали катнашыларнинг концерти. Мектаб үкүвчиларнинг таътил күнларида

10.00 «Енотлар». Күп сериялы мультфильм премьерасы. 5-серия.

10.25 «Чезар Мария». Бадий фильм.

11.45 Болалар ва ўсмирлар учун телекүрсатувлар II Бутунитифор фестивали. «Обитипод-3» (Ватика). 12.05 Д. Хворостовский күйлайди.

9.50 Испан тили, 2-йил шугуланайтнлар үчүн. 10.20 «Болалар соаты» (немис тили дарсі биләм). 11.20 «Мүшкүлар ҳақида сүз». 12.05 «Рус маданияттың ҳақида сүз». 12.50 «Театрал. Арбатда ҳовли түйі». 14.20 Конверсия зарбидан. 16.25 «Түрмүш», Оренбург т-

левидениесининг күрсатувла-ри. 17.00 Ҳабарлар. 17.20 Мурманск телевидение-сининг күрсатувлари. 17.55 Ҳонадонингиздеги гуллар. 18.10 «Қирралар». Бадий-публицистик күрсатув. 18.55 «Мен ишлашга келган-ман». 19.40 Ю. Подников фильмлари. «Биз», 1-кисм.

ЭЙФЕЛЬ МИНОРАСИГА ТАШРИФ

Шу йилинг сентябрь ойда уч баланд минора — Останкино, Тошкент ва Ленинград телеминоралари раҳбарлари Францияда бўлиб, меҳмонлар ва сайджларни куттиш, минорадан тижорат ишларида фойдаланиш ва иш тажрибалари билан уртоқлашиш мақсадидаги машҳур Эйфель минорасига ташриф буюрган эдик.

Эйфель минорасига давлат телевидениеси қатори тижорат телевидениесининг ҳам кўрсатувлари олиб борилар, стансиялар сони кўрсатувларниң долзарблигига қараб ўзгариб турар экан.

ЯНГИ ЙИЛ АРАФАСИДА

Тошкентдаги «Шарқ гули» бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасининг попоп цехида янги йил олдидан қизиқарли кечака утказилди. Бу ерда ишчилар истеъоддли қаламкашлар ва санъаткорлар билан учрашиб, ранг-баранг дастур на майшинин томоша қилдилар. Кечани бирлашма бош директори, Узбекистонда хизмат кўрсатган саноат ходими Ратно Отажонова кириш сўзи билан очиб, кечака иштирокчиларни кириб келаетган янги йил байрами билан табриклиди. Шундан сўнг кечака мәхмонлари ўз истеъоддиларни намойиш қилдилар. шона Гулчехра Жураева ва янги шеърларидан ўқиб берди. Тошкент лойиҳадаш олийгоҳи ходимлари ва мусаввир рассомлар ўз ижодларидан намуналар намойиш қилдилар. «Баҳор» дастаси рақосалари, композитор Дијором Омонуллаева, Узбекистон радиоси хонандалари Мұхаббат Гофурова ва Гулжон Саломатовларнинг чицижлари ҳам кечага ўзгача файз киритди. Ўз навбатида бирлашманинг Сирохиддин Шаломов раҳбарлигидаги дуторчи қизлар дастаси ҳам ҳамкасларига ва йигилганиларга концерт дастурларини намойиш қилдилар. Мазмунли ва мароили ўтган бу кечака кўпчиликда илик таассурот қолдирди.

А. ТОЛИПОВ.

БОШҚОТИРМА

1. Узбекистондаги энг каткент.
2. Дунёда аҳолиси энг күп пойтахтлардан бири.
3. Энг улуғ зот.
4. Ер куррасининг энг серсув дарёси.
5. Энг катта ярим орол.
6. Америко қитъасидаги энг улкан шаршара.
7. Энг баҳайбат илон.
8. Энг кучли музерар кемалардан бири.
9. Энг кўхна пойтахт шахар.
10. Овруподаги худуди энг кичик мамлакат.
11. Энг белопени музлук ўлнаси.
12. Арабалифбосидаги энг биринчи ҳарф.
13. Мамлакатимиздаги энг катта музлук номи.
14. Сафёрамиздаги онг совуқ маскан.
15. Энг узун дарё.
16. Коинотга илк парвоз этган жонивор лакаби.
17. Урта Осиёдаги энг қадимий хотоб.
18. Энг каттиқ ва қимматбаҳо маъдан.
19. Энг биринчи бошқариладиган орбитал илмий станция.

Ф. ОРИПОВ тузаги.

ЭНГ БАЛАНД—ЭНГ ЧИРОЙЛИМИ?

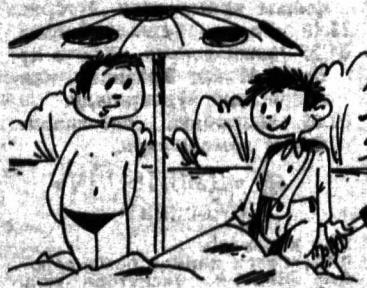
ПАРИЖ ШАБАДАСИ УЗБЕКИСТОН БАЙРОФИНИ ХИЛПИРАТАДИ

Минорани ва юқоридан туриб мафтункор Парижни томоша қилишни ходловчилар сонининг кўплиги бизни ҳайратда қолдирди. Бир кунда бу ерга 6 мингга яқин киши ташриф буюрадиган жой хисобланаркан. Минорага келган ҳар бир меҳмон бу ердан ўзи учун қандайдир эсдалик олиб кетишига ҳаракат қиласди. Бунинг учун улрага кенг шаронт яратиб берилган.

Минорада пастдан юқорига қараб ҳар ерда савдо дукончалари жойлашган. Харидор улардан ўз хошишга, дидига, ҳамёнига қараб турли моллар сотиб олиши мумкин. Баҳолар дўкончалар қанча юқорида жойлашган бўлса, шунчага ортаверади. Минорада жойлашган 6 ресторон ҳам шу тартибда ишлайди.

Эйфель минорасидаги бир зал ҳаммамизни ҳайратда қолдирди. У тутмачани бошини ўзин билан мажнислар залига, телестудияга, кургамза залига ёки расмий учрашувлар залига айланади. Бу заллардан ташкилотларга ижарага бериб туриш каби мақсадларда фойдаланилади. Шу йусинда Эйфель минораси ҳар йили миллиардлаб доллар фойда олади.

**ГАП
ЭГАСИНИ
ТОПАДИ...**

— Яқинда ойим билан дадам машиларини юшиб менга ҳам кўйлак-шим олиб беринмоқчи...

ТОШКЕНТ

ТЕЛЕМИНОРАСИГА ТАШРИФ БУЮРИНГ

Уюшма аъзоси бўлиш телеминора ходимларига меҳмонлар, сайджларни кутиш, техника ва технологиянинг барча масалалари бўйича жаҳон даражасига етишиши вазифа килиб юклайди. Шунинг учун биз ҳозирги кунда телеминора меҳмонларига кўрсатиладиган хизматни кенгайтириш, шарт-шароитларни яхшилашга катта эътибор берапланади. Минора худуди ободонлаштирилалти, Тошкент телеминорасини рамзидаги кичик ёдгорликлар савдослик йўлга кўйин режалаштирилалти.

Яқинда Қизиз залини тальмидашлари тутатилди, унинг ҳозирги куриниши олдингисидан анча фарқ қиласди. 1992 йилинг 1 январидан бошлиб бу ерга меҳмонлар ташриф буюришларни мумкин. Бу тошкентликлар ва пойтахт меҳмонлари учун бизнинг янги йил совганинг ўзиди.

Меҳмонларнинг ресторандада бўлишлари 1,5 соатгача узайтирилади. Минорада бўлиш умумий вақти 2 соатлигича қолади. Кирис патталарап ҳозирча эски нархда, катталар учин — 2,40 тиин, болалар ва 18 ёнгача бўлган ўсмирлар, талабалар ва аскарлар учин — 60 тиин, ресторанга кириш — 10 сўм. Патталарап телеминора сайджлик хизмати кассасидан (Энгельс кучаси, 109-ий) ёки 35-06-85 телефонини ордали буюртуши бериб сотиб олинг мумкин.

Умид ҚОДИРОВА, Тошкент шаҳар радиотелевидение узатилиш маркази бошлифи.

Фурсатдан фойдаланиб, мени барча ҳамкасларимни, пойтахт аҳолисини, Тошкент телеминораси ижодкорлари ва қурувчиларини миноранинг жаҳон миёсидаги тан олингани билан кутлаб, барчага янги ижодий зафарлар тилайман.

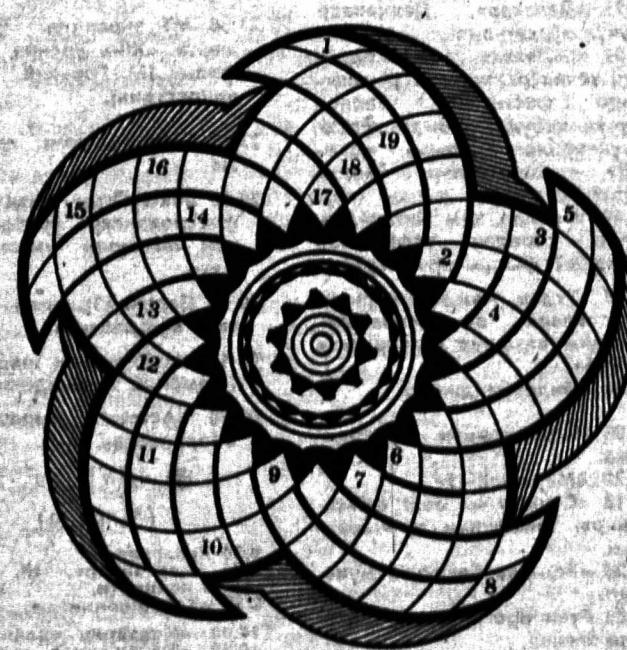
— Талонига арақ ололмаётганилгига шунчаликим? Бончаларга раҳмат, ойлаб деч нарса олонимаслар ҳам «ғиринг» дейишмайди-я.

— Намунича кўп муруч сепсанис?

— Тагии сомасини мазасини сезиб қолиб ҳийалиниб юрманг дедим-да, ака.

Расмларни
Ш. СУВХОНОВ
чиғанди.

«ИСТИҚБОЛ» йўлар Маркази ва
Кирай лиҳа ячимликлар комбинати юшидаги
«КОЛДУЗ» маданий маркази ҳаминорликда
11 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 да,
12 ЯНВАРЬ СОАТ 15.00 ва 19.00 да

ЮЛДУЗХОНИМ АБДУЛЛАЕВАНИНГ

Согинаман, йўлга ҳарайман
деб номланган

КОНЦЕРТИНИ

Утказади.
ДАСТУРДА:
хонанди
Дониёр МИРЗААҲМЕТОВ,
«Қизиқчи—90» таъловининг дипломанти
Азизжон ТОЛИБЖОНОВлар
ИШТИРОК ЗАДИЛАР.

Дастурни Утир СИДДИҚОВ олиб боради.
Чинталар соат 11.00 да бошлиб сарой чинтахоналарида, метронинг «Пахтакор», «Октябрь интилоби», «Максим Горький» бенатларида сотилади.
Масълумотлар учин телефон: 45-92-13.

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

■ ХОНАДАГИ бўёк ҳидандан тезроқ қутилиши истасанги, у ерга союқ сув тўла чөлакни ёки бир неча банка ёзумини 2—3 кун қўйиб кўйинг.

■ АГАР шкаф қутисида ноҳуш ҳидандай пайдо бўлса, у ерга бир неча бўлак писта кўйириши кўйинг. Карабискин, 2—3 кун ўтар-ўтмас ҳиддан асер қолмайди.

■ ХОНАДАГИ тамаки ҳидандан ҳалос бўлиши истасанги, бунинг осон йўли бор: союқ сув билан ҳўлланган бир неча сочикин қўйсанги кифоя.

■ ТЕРМОСДАГИ ноҳуш ҳидани йўқотиш учун уни сирка солинган сув билан юваб ташлаш лозим. Бунинг учун бир стакан сувга бир чой қошиқ сирка аралаштирилсин.

■ БИЛЛУР ва шиша идишларни яраклатишнинг ҳам жуда осон усули бор. Уларни сирка солинган сувга билан чайиш лозим. Бир литр сувга бир чой қошиғида сирка кўшилади.

■ АГАР алуминий идишнинг дөврлари койриб қолса, бундай жойларни сут сиркали сувга бини кальцийлаштирилган соданинг 5—10 фоизли аралашмасига ҳўлланган латта билан артиш лозим. Шундан кейин идиш иссиқ сув билан обдан юваб ташланади.

■ АЛЮМИНИЙ настрюяларни ювгандаги сувга бир начо томчи наштири спирти қўшилсанда, идиш яраклаб чиқади.

■ ЯНГИ сирланган идиш узоқ вақт хизмат қилисини десанги, унда номакон ҳайнатнинг.

Бир литр сувга 5 чой қошиқ ош тузи соласиз.

■ ТАОМ камроқ қорасини десанги, янги товани бўлиб қиздиринг, сўнгра йиринироң ош тузи билан ишцаланди.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

Тошкентъ ЖАҚИҚАТЫ
МУАССИСЛАР: ҲАЛҚ
ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ
ВИЛОЯТ ҚЕНГАШИ
ВА «ТОШКЕНТ
ЖАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛ
ЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.